

Tužka v ruce Boží - rozhovor s Matkou Terezou ze 4. prosince 1989

Přeloženo z <http://www.time.com/time/reports/motherteresa/t891204.html>

Toto je výňatek z jednoho z posledních rozhovorů s Matkou Terezou (MT), který s ní vykonal Edward W. Desmond v roce 1989 pro časopis Time. Výňatek z rozhovoru byl otištěn v časopise Time a plný text rozhovoru v National Catholic Register.

Time: Co jste dělala dnes ráno?

MT: Hovořila jsem s Bohem.

Time: Kdy jste začala?

MT: V půl páté.

Time: A potom?

MT: Snažíme se ctít Boha skrze svou práci tím, že ji konáme s Ježíšem, pro Ježíše a Ježíšovi. To nám pomáhá vložit celé srdce a duši do této práce. Umírající, zmrzačení, mentálně postižení, nechtění, nemilovaní, ti všichni jsou Ježíš v převlečení.

Time: Lidé Vás znají jako náboženskou sociální pracovníci. Rozumějí duchovnímu základu Vaší práce?

MT: Nevím. Ale dávám jim možnost přijít a dotýkat se chudých. Každý by to měl zkusit. Tak mnoho mladých lidí se všeho vzdává, aby mohli dělat pouze toto. To je v tomto světě něco naprosto neuvěřitelného, ne? Je to tak nádherné. Naši dobrovolníci se vracejí jako proměnění, jiní lidé.

Time: Činí to, že jste žena, Vaše poselství srozumitelnějším?

MT: Nikdy jsem tímto způsobem nepřemýšlela.

Time: Ale nemyslíte si, že svět lépe reaguje na matku?

MT: Lidé nejsou osloveni mnou, ale tím, co děláme. Předtím lidé mnoho mluvili o chudých, ale nyní čím dál tím více lidí mluví k chudým. To je ten největší rozdíl díky naší práci. Lidé dnes vědí, že chudí jsou mezi námi, zejména vědí o nejchudších z chudých, o nechtěných, nemilovaných, a o těch, o které se nikdo nestará. Předtím se nikdo neznepokojoval lidmi na ulici. Posbírali jsme na ulicích Kolkaty 54 000 lidí a z nich 31 000 bylo zachráněno v Kalíghatu.

Time: Proč jste byla úspěšná?

MT: Ježíš učinil sám sebe chlebem života, aby nám dával život. Tím tedy začíná náš den, mší svatou. A den ukončujeme klaněním před Nejsvětější svátostí. Myslím si, že bych nemohla dělat tuto práci ani týden, pokud bych neměla čtyři hodiny rozhovoru s Bohem denně.

Time: Jste tak skromná. Musí být výjimečné být prostředkem Boží milosti ve světě.

MT: Ale je to jeho práce. Myslím, že Bůh chce ukázat svou velikost tím, že využívá ničeho.

Time: Vy jste nic?

MT: Jsem si tím naprosto jistá.

Time: Myslíte si, že nemáte žádné zvláštní schopnosti?

MT: Nemyslím, že bych nějaké měla. Nečiním si nárok na nic z té práce. Je to jeho práce. Jsem malá tužka v jeho ruce. To je vše. On přemýšlí. On píše. Tužka nemá schopnosti cokoliv vykonat. Tužka může pouze dovolit, aby jí bylo použito. Podle lidských měřítek by naše práce neměla naději uspět, nebo ne? To je znamení, že je to jeho práce a že on používá všech našich sester jako nástrojů. Žádná z nás by to nedokázala. Jen se podívejte, co on vykonal.

Time: Co je Vaším největším darem od Boha?

MT: Chudí lidé.

Time: Jakým způsobem jsou darem?

MT: Mám možnost být s Ježíšem 24 hodin denně.

Time: Podarilo se Vám dosáhnout zde v Kolkatě nějakých skutečných změn?

MT: Myslím, že ano. Lidé jsou si vědomi přítomnosti chudých. A také mnoho a mnoho Indů se připojuje k naší práci. Přicházejí a krmí a slouží lidem. Nyní již nevidáme lidi ležící a umírající na ulici. Vytvořilo se celosvětové povědomí o chudých.

Time: Kromě toho, že jste ukázala světu chudé, sdělila jste nějaké poselství o tom, jak pracovat s chudými lidmi?

MT: Musíte dosáhnout toho, aby se cítili milovaní a chtěni. Jsou pro mě Ježíšem. V to věřím mnohem více než v konání velkých věcí.

Time: Co je Vaší největší nadějí zde v Indii?

MT: Dát Ježíše všem.

Time: Ale Vy přece neevangelizujete v tradičním smyslu tohoto slova.

MT: Evangelizuji svou prací a svou láskou.

Time: Je to ta nejlepší cesta?

MT: Pro nás ano. Pro někoho jiného je nejlepší cestou něco jiného. Evangelizuji tou cestou, kterou chce po mně Bůh. Ježíš řekl: „Jděte a učte všechny národy.“ Nyní jsme v tolika státech. Kážeme tam Evangelium způsobem našeho života. „Podle lásky, kterou máte k sobě navzájem, poznají, že jste moji učedníci.“ To je to kázání, které děláme, a myslím, že naše kázání je opravdovější.

Time: Vaši přátelé říkají, že jste zklamaná, že Vaše práce nepřinesla více obrácení v tomto velkém hinduistickém národě.

MT: Misionáři na to nemyslí. Chtějí pouze hlásat slovo Boží. S tím nemají čísla co dělat. Ale lidé proměňují svou prosbu k Bohu v čin tím, že přicházejí a slouží lidem. Stále přicházejí lidé, aby krmili a sloužili. Přichází tak mnoho lidí, jen jděte, a uvidíte. Všude lidé pomáhají. Neznáme budoucnost. Ale dveře jsou již otevřené pro Krista. Nemusí to být očividné obrácení, ale my nevíme, co se děje v jejich duši.

Time: Co si myslíte o hinduismu?

MT: Mám ráda všechna náboženství, ale jsem zamilovaná do toho svého. O tom není diskuse. To je to, co máme druhým ukázat. Když uvidí, co dělám, uvědomí si, že jsem zamilovaná do Ježíše.

Time: A oni by také měli milovat Ježíše?

MT: Přirozeně. Pokud chtějí pokoj, pokud chtějí radost, umožněme jim najít Ježíše. Pokud se lidé stanou lepšími hinduisty, lepšími muslimy, lepšími buddhisty prostřednictvím našich skutků lásky, potom v nich vyrůstá ještě něco jiného. Přicházejí blíže a blíže Bohu. A když přicházejí blíže, musí si vybrat.

Time: Vy a Jan Pavel II., mezi jinými církevními vůdci, jste mluvili proti jistým životním stylům rozšířeným na Západě, zejména proti materialismu a potratu. Jak moc Vás tyto věci znepokojují?

MT: Vždycky říkám jednu věc: **Pokud matka může zabít své vlastní dítě, co potom zbývá Západu, než aby byl zničen?** Je to obtížné vysvětlit, ale prostě, to tak je.

Time: Když jste mluvila na Harvardské univerzitě před několika lety, řekla jste, že potrat je velké zlo, a někteří lidé projevovali svůj nesouhlas pískotem. Co jste si myslěla, když Vás lidé vypískali?

MT: Nabídla jsem to našemu Pánu. Je to všechno pro něho, ne? Nechám ho říkat, co chce.

Time: Ale lidé, kteří Vás vypískali, by řekli, že také chtějí pro ženy to nejlepší.

MT: To je možné. Ale musíme říkat pravdu.

Time: A ta je?

MT: Nemáme právo zabíjet. „Nezabiješ“ je přikázání Boží. A přesto bychom měli zabíjet bezbranná malá děťátka? Víte, jsme rozrušeni, že tak mnoho lidí zahyne při bombardování. Pro dospělé je tolik rozruchu. Ale co ti malí v mateřském lůně, kteří nejsou ani slyšet? Ti nemohou ani utéci. Tyto děti jsou nejchudší z chudých.

Time: Je materialismus na Západě stejně tak závažný problém?

MT: Nevím. Mám tolik věcí, o kterých musím přemýšlet. Hodně za to prosím Boha, ale nejsem tím zaneprázdněna. Vezměte si například naši kongregaci. Máme velmi málo, takže nemáme nic, co by nás zaměstnávalo. Čím máte víc, tím jste zaneprázdněnější a tím méně dáváte. Ale čím máte méně, tím jste svobodnější. Chudoba je pro nás svobodou. Není to umrtvování a pokání. Je to radostná svoboda. Není tady žádná televize, ani to, či ono. Je zde pouze jeden ventilátor v celém domě. A ať je jakkoliv vedro, tento ventilátor je pouze pro hosty. A přesto jsme úplně šťastné.

Time: Co si potom myslíte o bohatých lidech?

MT: Myslím, že bohatí lidé jsou mnohem chudší. Občas jsou vnitřně více opuštěni. Nikdy nejsou spokojeni. Vždy potřebují něco víc. Neříkám, že všichni jsou takoví. Zjistila jsem, že tuto chudobu je těžké odstranit. Hlad po lásce je mnohem obtížnější utišit, než hlad po chlebě.

Time: Které místo je nejsmutnější z těch, která jste kdy navštívila?

MT: Nevím. Nemohu si vzpomenout. Je smutné vidět lidi trpět, zvláště vidět rozbité rodiny, lidi nemilované, o které se nikdo nestará. Jsou to vždy děti, které trpí nejvíce, když v rodině není láska. To je hrozné utrpení. Velmi těžké, protože s tím nemůžete nic udělat. To je obrovská bída. Cítíte se bezmocní. Je mnohem jednodušší ujmout se člověka umírajícího hladem a dát mu najíst.

Time: Proč Váš řád tak rychle roste?

MT: Když se ptám mladých lidí, proč se k nám chtějí připojit, říkají, že chtějí život modlitby, život chudoby a život služby nejchudším z chudých. Jedna velmi bohatá dívka mi napsala, že se již velmi dlouhou dobu touží stát sestřičkou. Když se s námi setkala, řekla: „Nemusím se vzdát ničeho, i když se vzdám všeho.“ Vidíte, to je mentalita mladých lidí dnes. Máme mnoho povolání.

Time: Objevily se kritiky velmi přísného režimu, ve kterém Vy a Vaše sestry žijete.

MT: Vybrali jsme si to. To je rozdíl mezi námi a chudými. Protože, co nás přivede blíže k našim chudým? Jak k nim můžeme být pravdivé, pokud budeme žít jinak (než chudě)? Pokud bychom měli všechno, co se dá koupit za peníze, všechno co nám může dát svět, jaké potom bude naše spojení s chudými? Jakým jazykem potom s nimi budu mluvit? Nyní, když mi lidé říkají, že je jim velmi horko, mohu jim říci, aby přišli a vyzkoušeli můj pokoj.

Time: V něm je také takové horko?

MT: Ještě větší, protože pod ním je kuchyně. Přišel muž, který pracoval jako kuchař v domově dětí. Býval bohatý, ale stal se velmi chudým. Ztratil všechno. Přišel ke mně a řekl: „Matko Terezo, já nedokážu jíst tak chudé jídlo.“ Já jsem řekla: „Já ho jím každý den.“ Podíval se na mne a řekl: „Vy ho jíte také? Dobrá, já ho též budu jíst.“ A odešel naprosto šťastný. Kdybych mu ale nemohla říci tuto pravdu, ten muž by zůstal zatrpklý. Nikdy by svou chudobu nepřijal. Nikdy by nepřijal, že má jiné jídlo, než na jaké byl zvyklý. Má chudoba mu umožnila odpustit a zapomenout.

Time: Co je nejkrásnější místo, které jste kdy navštívila?

MT: Kalíghat. Když lidé umírají v míru, v lásce Boží, je to nádherná věc. Vidět naše chudé lidi šťastně pohromadě se svými rodinami, to jsou nádherné věci. Opravdoví chudí vědí, co je radost.

Time: Jsou lidé, kteří říkají, že je iluzí přemýšlet o chudých jako o radostných lidech. Musí se jim poskytnout vzdělání, možnost růstu.

MT: Materiální věci nejsou jediné, které přinášejí radost. Hluboký pocit pokoje v srdci je víc než to. Chudí jsou spokojeni. To je velký rozdíl mezi chudými a bohatými.

Time: Ale co lidé, kteří jsou utlačováni? Kterí jsou zneužíváni pro výhody jiných?

MT: Vždy budou takoví lidé. To je důvod, proč k nim musíme přijít a rozdělit se s nimi o radost z toho, že je milujeme.

Time: Mělo by být úlohou Církve udělat tyto lidi tak radostnými v Kristu, jak je to jen možné?

MT: Vy a já jsme Církev, ne? Musíme se rozdělit s našimi lidmi. Dnešní utrpení pochází z toho, že lidé hromadí, nedávají, nedělí se. Ježíš to vyslovil velmi jasně. „Jestliže to uděláte nejmenšímu z mých bratří, uděláte to pro mě. Podejte sklenici vody a podáváte ji mně. Přijměte malé dítě, a přijímáte mě.“ Myslím, že je to řečeno jasně.

Time: Pokud mluvíte k politickému vůdci, který může udělat více pro lidi svého národa, říkáte mu, že musí být lepší?

MT: Neříkám to tímto způsobem. Říkám: Rozdělte se o radost z lásky se svými lidmi. Protože politik asi nemůže krmit lidi, tak jako já. Ale mělo by mu být jasné, že by měl vytvářet náležitá pravidla a předpisy, které budou pomáhat jeho lidem.

Time: Je mým úkolem, abych dělal politiky čestné a Vaším úkolem, abyste se rozdělila o radost s chudými?

MT: Přesně tak. A mělo by to být pro dobro lidí a slávu Boží. Pak to bude opravdu plodné. Jednou mi jeden muž řekl, že kazím lidi, když jim dávám rybu k jídlu. Musím jim prý dávat (rybářský) prut, aby si

rybu chytili. A já jsem mu řekla, že moji lidi nemohou ani stát, natož držet prut. Ale dám jim rybu k jídlu a až budou dostatečně silní, pak je předám jemu. A on jim dá prut, aby si chytili rybu. To je nádherná spolupráce, ne?

Time: Feministické katolické řádové sestry občas říkají, že byste měla věnovat svou energii, abyste přiměla Vatikán světit ženy.

MT: Toto mě neoslovuje.

Time: Co si myslíte o feministickém hnutí mezi řádovými sestrami na Západě?

MT: Myslím, že bychom se měli více zabývat naším Pánem, než takovými věcmi. Více se zabývat Ježíšem a hlásat jeho slovo. Co dokáže dát žena, nedokáže dát žádný muž. To je důvod, proč je Bůh stvořil oddělené. Žena je stvořena, aby byla srdcem rodiny, srdcem lásky. Pokud to propásneme, propásneme všechno. Ženy dávají lásku v rodině nebo ve službě, to je důvod, proč byly stvořeny.

Time: Svět chce o Vás vědět více.

MT: Ne, to ne. Ať poznají chudé. Chci, aby milovali chudé. Chci, aby se nejdříve pokusili objevit chudé ve svých vlastních rodinách. Na prvním místě přinést pokoj a radost do své rodiny.

Time: Malcolm Muggeridge jednou řekl, že pokud byste se nestala řádovou sestrou a nenašla Kristovu lásku, byla byste osobou, se kterou by to bylo velmi nesnadné. Myslíte si, že je to pravda?

MT: Nevím. Nemám čas o takových věcech přemýšlet.

Time: Lidé, kteří s Vámi pracují, říkají, že jste nezastavitelná. Vždy dosáhnete toho, co chcete.

MT: To je v pořádku. Všechno pro Ježíše.

Time: A pokud se neseťkáte s porozuměním?

MT: Například nedávno jsem šla za mužem, který mi nedal, co jsem potřebovala. Řekla jsem mu: „Bůh Ti žehnej“. A odešla jsem. Zavolal mě zpátky a zeptal se, co bych mu řekla, kdyby mi tu věc dal. Řekla jsem mu, že bych řekla „Bůh Ti žehnej“ a usmála se na něj. To je všechno. Tu mi řekl: „Pojďte, dám vám to.“ Musíme žít prostotu Evangelia.

Time: Jednou jste se setkala s Haile Mariam Mengistou, velmi obávaným komunistickým vůdcem Etiopie a otevřeným ateistou. Zeptala jste se ho, jestli se modlí. Proč jste to riskovala?

MT: Je také dítětem Božím. Když jsem jela do Číny, jeden z hlavních představitelů se mě zeptal: „Čím je pro Vás komunist?“ Řekla jsem: „Dítětem Božím.“ Potom následující ráno noviny psaly o tom, že Matka Tereza řekla, že komunisté jsou děti Boží. Byla jsem šťastná, protože po dlouhé a dlouhé době se objevilo jméno Boží v čínských novinách. Bylo to nádherné.

Time: Bojíte se vůbec někdy?

MT: Bojím se pouze toho, že bych urazila Boha. Jsme lidské bytosti, to je naše slabost, ne? Dábel udělá vše, aby nás zničil, aby nás odvedl od Ježíše.

Time: Kde vidíte d'ábla při práci?

MT: Všude. Když člověk touží dostat se blíže Bohu, d'ábel mu staví do cesty pokušení, aby zničil tuto touhu. Hřích přichází všude, i na těch nejlepších místech.

Time: Čeho se nejvíce bojíte?

MT: Mám Ježíše, nemám z čeho mít strach.

Time: Jaké je Vaše největší zklamání?

MT: Konám vůli Boží, ne? Při plnění vůle Boží neexistují žádná zklamání.

Time: Sbližuje se Váš pracovní a duchovní život s postupujícím časem?

MT: Ano, čím blíže přicházíme k Ježíši, tím více jsme ztotožněny s prací. Protože víte, komu to děláte, s kým to děláte a pro koho to děláte. To je velmi zřejmé. To je důvod, proč potřebujeme čisté srdce, abychom viděli Boha.

Time: Jaké jsou Vaše plány do budoucnosti?

MT: Vždy se starám pouze o dnešní den. Včerejšek je pryč. Zítřek ještě nepřišel. Máme pouze dnešek, abychom milovali Ježíše.

Time: A budoucnost Vaší kongregace?

MT: To je jeho starost.